

**Ryhmäytyminen -
näkymiä
Kainuun ammattiopistossa**

Veikko Korhonen

**Kehittämishankeraportti
Tammikuu 2007**

**JYVÄSKYLÄN
AMMATTIKORKEAKOULU**

Ammatillinen opettajakorkeakoulu

Tekijä(t) Korhonen Veikko	Julkaisun laji Kehittämishankeraportti	
	Sivumäärä 33 + 5	Julkaisun kieli Suomi
	Luottamuksellisuus ☐ Salainen _____ saakka	
Työn nimi Ryhmäytyminen - näkymiä Kainuun ammattiopistossa		
Koulutusohjelma Ammatillinen opettajakorkeakoulu, erityisopettajankoulutus		
Työn ohjaaja(t) Heimonen, Leena		
Toimeksiantaja(t) Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Ammatillinen opettajakorkeakoulu		
Tiivistelmä <p>Kehittämishankkeen tavoitteena oli selvittää Kainuun ammattiopiston erilaisia toimintoja ryhmäytymisen toteutukseen.</p> <p>Vuodesta 2004 lähtien on suunniteltu ja toteutettu yhteisiä ryhmäyttämiseen liittyviä toimintoja mm. pitämällä ryhmäytymispäivä Joutenlammella. Joutenlammen ryhmäytymispäivän tavoite on tuottaa hyvin toimivia ryhmiä, jotka osaavat tehdä yhdessä, päättää yhdessä ja oppia yhdessä. Erilaiset ryhmäytymistoiminnot tukevat merkittävästi erityisopetuksen toteutusta. Tärkeätä on saada opinnoissa heikosti menestyneet opiskelijat mukaan ryhmän toimintaan ja kiinnittää heihin erityishuomiota, jolloin vaara koulutuksesta syrjäytymisestä pienenee.</p> <p>Syksyn 2005 ja 2006 ryhmäytymispäivät kiinnostivat suurta osaa oppilaitoksemme henkilökuntaa ja aloittavia opiskelijoita. Toteutuneista ryhmäytymispäivistä saatu palaute oli erinomaista. Myönteinen palaute innosti koulun johdon tulemaan mukaan kehitystoimintaan ja toiminnan vakiinnuttamiseen.</p> <p>Kehittämishankkeessa perustellaan ryhmäytymisen merkitystä ja esitellään erilaisia toimintoja muun muassa ryhmätehtäviä ja leikkejä.</p>		
Avainsanat (asiasanat) ryhmäytyminen, erityisopetus		
Muut tiedot		

Date

9.1.2007_____

Author(s) Korhonen Veikko	Type of Publication Bachelor's Thesis	
	Pages 33 + 5	Language Finland
	Confidential ☐ Until _____	
Title The forming of well-functioning student groups in the Kainuu Institute of Vocational Education		
Degree Programme Vocational Teacher Education College Vocational Special need teacher education		
Tutor(s) Heimonen Leena		
Assigned by Jyväskylä University of Applied Sciences, Teacher Education College		
Abstract <p>The target of the development project was to find out what are the different actions in the Kainuu Institute of Vocational Education for the forming of well working student groups.</p> <p>Since year 2004 common actions for the forming of groups has been planned and put into practice, for example special group day in Joutenlampi. The target of the group day is to produce good working groups which can work together, decide together and learn together. The different group actions support the remedial teaching significantly. It is important to get the students who did not succeed in their studies along to the group activity and to pay special attention to them. This will ensure their continued positive and productive attitude and performance in their studies and to reduce the risk of the students underperforming.</p> <p>A large part of the school staff and beginning students were interested in the group days of autumn 2005 and 2006. The feedback that was received since the group days, were excellent. The positive feedback encouraged the leadership of the school to join the development project and to regularize activities.</p> <p>In the development project the significance of well-functioning student groups is argued and different activities, like group exercises and plays, are presented.</p>		
Keywords forming of the group, remedial teaching		
Miscellaneous		

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	1
2 AMMATILLINEN OPPIMINEN JA ERITYISOPETUS	3
2.1 Ettei yhtäkään nuorta hukattaisi -erityisopetuksen haasteita ammatillisissa oppilaitoksissa	5
2.2 Koulutuksellisen syrjäytymisen pedagogiset ratkaisumallit	6
3 RYHMÄYTYMISEN MERKITYS	7
3.1 Ryhmähengen tärkeys	8
3.2 Koulutuksellisen syrjäytymisen ehkäiseminen ammatillisen oppilaitoksen tehtävänä	8
3.3 Miten oppimisvaikeudet vaikuttavat opiskelijan itsetuntoon?	9
4 RYHMÄNOHJAAJA RYHMÄN RAKENTAJANA	10
5 RYHMÄYTYMISEN HAASTE JA TUKIMENETELMÄT KAINUUN AMMATTIOPISTOSSA	12
5.1 Yksilöllistä tukea tarvitsevan opiskelijan polku Kainuun ammattiopistossa	12
5.2 Kainuun ammattiopistossa käytettävät tukitoimet ja niiden toteutus	13
5.3 Ryhmäytymispäivien suunnittelu	14
6 RYHMÄYTYMISEN SUUNNITTELU METALLIOSASTOLLA 2004	15
6.1 Tarkoitus	15
6.2 Tavoite	16
6.3 Toteutus	16
6.4 Yhteenvedo vuoden 2004 ryhmäyttävästä aloituksesta	17
7 RYHMÄYTYMINEN 2006 SYKSY	18
7.1 Opiskelijoilta saatu palaute	20
7.2 Yhteenvedo	21
7.3 Video KML06 ja KMK06:n Ryhmäytymispäivästä 21.8.2006	22
7.4 Kehittämishankkeen tekijän ajatukset	22
8 TULEVAISUUS	23
8.1 Tammikuun 2007 sisäkisailu- ja sisäpaintballpäivä Kao:lla	24
8.2 Paintball	25
8.3 Tiimirata	25
8.4 Kaupunkiryhmäytymispäivä	29
9 JOHTOPÄÄTÖKSET	30

Liitteet:

Liite 1. Syksy 2004 KML04 lukujärjestys (toteutunut)

Liite 2. Syksyn 2004 opiskelun aloitus Opiskelijoiden palautelomake KML 04

1 JOHDANTO

Kainuun ammattiopisto (KAO) on Kainuun maakunta –kuntayhtymän omistama kunnallinen liikelaitos. Monialainen oppilaitos antaa Kainuussa toisen asteen ammatillista koulutusta nuorille sekä aikuisille. Kiinteät toimipaikat ovat Kajaanissa, Kuhmossa, Sotkamossa, Suomussalmella ja Vaalassa. Koulu jakaantuu kolmeen yksikköön: nuorisoasteen koulutus, aikuiskoulutusyksikkö sekä kehittämissyksikkö.

Nuorisoasteen koulutuksessa voidaan opiskella seitsemällä koulutusalueella, jotka ovat kulttuuriala, luonnontieteiden ala, luonnonvara- ja ympäristöala, matkailu-, ravitsemis- ja talousala, sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala, tekniikan ja liikenteen ala sekä yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala.

Aikuiskoulutusyksikkö Edukai on aikuiskoulutuksen ja ammatillisen osaamisen asiantuntija. Eri koulutusalojen koulutustarjonnasta löytyy monipuoliset mahdollisuudet osaamisen kehittämiseen. Siellä tarjotaan opetusministeriön rahoittamaa ammatillisiin perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkintoihin valmistavaa koulutusta, ammatillisia lisä- ja täydennyskoulutuksia, oppisopimuskoulutusta sekä työvoimahallinnon rahoittamaa työvoimapolitiittista aikuiskoulutusta. Koulutustarjontaan kuuluvat myös yrityksille erikseen räätälöidyt ja toimialakohtaiset lisä- ja täydennyskoulutukset.

Kehittämissyksikkö toimii linkkinä Kainuun ammattiopiston (KAO) ja elinkeino- ja työelämän välillä, kehittää, tuottaa ja toteuttaa KAO:n strategian mukaisia kehittämissankkeita, kehittämissankkeet vahvistavat ja suuntaavat KAO:n toimintaa elinkeinoelämän tarpeita vastaavaksi, hankkii kehittämissankkeisiin ulkopuolista rahoitusta. Ulkopuolisella rahoituksella toteutettujen tai rahoitus-päätöstä odottavien tai suunnitteilla olevien hankkeitten nettomeno on KAO:lle n. 200 000 €/vuosi. Tällä summalla toteutetaan vuositasolla n. 1 milj. €n hankkeet. Kehittämistyön tulokset jäävät oppilaitoksen käyttöön.

Ulkopuolista rahoitusta on saatu seuraavilta tahoilta: ESR, EMOTR, EAKR, Leader, OPH, LEONARDO, SOKRATES ja Nordplus-Junior. Kainuun ammattiopistossa

opiskelee 2790 nuorta ja aikuista sekä 489 oppisopimusopiskelijaa. Työntekijöitä on 373 henkilöä ja liikevaihto on noin 24 miljoonaa euroa.

Tämän kehittämishankeen aihe on ryhmäytyminen, ja se kiinnostaa minua koska, ryhmäytymisen avulla ihmiset saavat yhteyden toisiinsa. Olen ollut useana vuonna alkavan luokan ryhmänohjaajana ja olen joutunut pohtimaan, minkälainen on onnistunut ryhmäytymisprosessi. Miten saataisiin erilaiset persoonat, puhaltamaan yhteen hiileen ja kokemaan yhteenkuuluvuuden tunteen tekemään töitä yhteisen tavoitteen eteen. Ryhmän sujuva toiminta auttaa yksilöitä sekä päinvastoin.

Nuorisoasteella ryhmänohjaajan tehtävä opintojen alussa on oleellisen tärkeää. Ryhmän alkuvaiheessa ratkaistaan ryhmän työskentelyn suunta ja jäsenten motivoituminen ryhmään. Kun ryhmänohjaaja tekee alussa selväksi asemansa ryhmässä, niin tämä helpottaa opintojen käynnistymistä.

Onnistunut ryhmäytyminen on sitä, kun joukko ihmisiä tulee yhdeksi säilyttäen kuitenkin oman yksilöllisyytensä. Kehittämishankkeen tavoitteena on selvittää Kainuun ammattiopiston erilaisia toimintamalleja ryhmäytymisen tiimoilta.

Haluan edistää ja kehittää näitä erilaisia toimintoja. Ryhmänohjaajat ovat toimineet melko itsenäisesti ryhmiensä ryhmäyttämässä. Vuodesta 2004 lähtien on ruvettu suunnittelemaan yhteisiä ryhmäyttämiseen liittyviä toimintoja mm. pitämällä ryhmäytymispäivä Joutenlammella. Joutenlammen ryhmäytymispäivän tavoite on tuottaa hyvin toimivia ryhmiä, jotka osaavat tehdä yhdessä, päättää yhdessä ja oppia yhdessä.

Erilaiset ryhmäytymistoiminnot auttavat suuresti erityisopetuksen toteutusta. Tärkeätä onkin saada opinnoissa heikosti menestyneet opiskelijat mukaan ryhmän toimintaan ja kiinnittää heihin erityishuomiota, jolloin vaara heidän syrjäytymisestä pienenesi. Erityisopetuksen tavoitteena on auttaa ja tukea opiskelijaa, että hänellä on tasavertaiset mahdollisuudet suorittaa opintonsa edellytystensä mukaisesti yhdessä ikätovereidensa kanssa. On tärkeää tunnistaa opiskelijan oppimiseen liittyvä yksilöllisen tuen tarve mahdollisimman varhain, jotta oppimista voidaan tukea erilaisin keinoin riittävän aikaisin.

2 AMMATILLINEN OPPIMINEN JA ERITYISOPETUS

Peruskoulun jälkeinen koulutus on kaikille suomalaisille kuuluva oikeus, ja ammatillisen koulutuksen lähtökohtana ovat ammattiin opiskelevan henkilön yksilölliset edellytykset, tarpeet ja päämäärät. Eläminen tasavertaisena ja tasa-arvoisena yhteiskunnan jäsenenä on tärkeää myös yksilön hyvinvoinnin kannalta. Ammatillisen erityisopetuksen yhteydessä normalisaatio merkitsee koulutuksen tavoitteiden normaaliutta, pyrkimystä samoihin päämääriin ja tutkintoihin kuin muussakin koulutuksessa. Yksilöllisen koulutuksen merkitys kuitenkin korostuu entisestään ammatillisessa erityisopetuksessa, jossa tavoitteena on taata jokaiselle opiskelijalle mahdollisuus ammatin ja työn oppimiseen, oman elämän hallinnan kehittymiseen ja yhteiskuntaan integroitumiseen opiskelijan omista edellytyksistä ja lähtökohdista käsin. Elinikäisen oppimisen ajatus tulee koskea myös erilaisia oppimisvaikeuksia omaavia ja erityisen tuen tarpeessa olevia opiskelijoita. (Mänty 2000 ja 2001; Ruohotie 2000; Kakkuri 2001; Murto, Naukkarinen & Saloviita 2001, Ladonlahti 2001.)

Ammatillista erityisopetusta ohjaavat samat yleiset periaatteet kuin erityiskasvatusta ja -opetusta yleensä. Ensimmäinen niistä liittyy eettisenä lähtökohtana olevaan ihmiskäsitykseen. Kaikkien erityiskasvatuksellisten toimenpiteiden lähtökohtana tulee olla käsitys oppijan/opiskelijan ihmisarvosta, sen kunnioittamisesta ja sen loukkaamattomuudesta (integriteetistä). Ihmisarvo ei saa perustua yksilön ominaisuuksiin ja suoriin eikä siihen, miten hyvin yksilö vastaa yhteiskunnassa kulloinkin vallalla olevaa ihanneihmisen kuvaa. Ihminen on ehjä, ainutlaatuinen kokonaisuus sekä fyysisesti että henkisesti, eikä tätä kokonaisuutta saa koskea, loukata tai särkeä. Ihmisellä on oikeus elää omaa elämäänsä ja olla aktiivisesti mukana kaikissa häntä koskevissa asioissa. Yksilön suostumus ja myötävaikutus erityispedagogisia ratkaisuja tehtäessä ovat toimenpiteiden välttämättömiä edellytyksiä. (Ahvenainen, Ikonen & Koro 2001; Hautamäki, Lahtinen, Moberg & Tuunainen 2002; Ihatsu & Ruoho, 2002; Daavittila & Mänty, 2002; Vehmas 2002)

Toisena periaatteena oleva normalisaatio merkitsee yleisesti erityisopetuksen ja –tuen järjestämistä mahdollisimman paljon tavanomaisen ammatillisen opetuksen yhteydessä tai siihen sulautettuna. Erityisen tuen tarpeessa olevalla oppijalla tulisi olla oikeus myös ammatillisessa koulutuksessaan mahdollisuuksiensa mukaan käydä lähikouluun ja hänen opetuksensa tulisi järjestää niin pitkälle kuin mahdollista yleisissä ryhmissä. Myös ammatillisen koulutuksen lähtökohtana oleva ihmiskäsitys korostaa ihmisen erilaisuuden kunnioittamista. Jokaisella oppijalla on omat yksilölliset voimavaransa ja niiden hyväksikäyttäminen tulee olla pedagogisten toimenpiteiden suunnittelun ja toteuttamisen perusta yksilöllisten onnistumis-kokemusten saavuttamiseksi. (Ladonlahti 2001, Murto, Naukkarinen & Saloviita 2001.)

Kolmas yleinen erityiskasvatusta ohjaava periaate liittyy oppijan oikeuteen oppia ja kuulua ryhmään. Kaikilla tulee olla sairaudesta, vammasta, kulttuurista, rodusta tai sukupuolesta riippumatta yhdenvertaiset mahdollisuudet kehittää kykyjään. Ammatillisessa koulutuksessa periaate tarkoittaa jokaisen oppijan yhdenvertaisia mahdollisuuksia – erilaisista oppimisedellytyksistä huolimatta – osallistua yhdessä toisten kanssa ammatilliseen koulutukseen ja sijoittua koulutuksen jälkeen työhön. Ryhmään kuulumisen tavoite ei rajoitu pelkästään koulu-aikaan, vaan erityisen tuen tarpeessa oleva oppija tarvitsee ohjaamista ja tukea myös vapaa-ajalla arjen hallinnassa ja harrastusmahdollisuuksiin osallistumisessa. Ammatillisten oppijoiden erilaisuuden tunnistaminen ja ymmärtäminen merkitsee pyrkimystä vähentää kaikkien opiskelijoiden oppimisen ja sopeutumisen esteitä jo ennakolta. Erityisen tuen tarpeessa olevan opiskelijan opetusjärjestelyt tähtäävät sekä hänen syrjäytymisensä (ennalta) ehkäisyyn että hänen kokonaiskuntoutukseensa, missä hänen mahdollisesti tarvitsemat muut tukitoimenpiteet (sosiaali-, terveys-, työvoimatoimen ja vapaa-ajan palvelut) muodostavat yksilön kehitystä tukevan kokonaisuuden. (Mänty 2001; Lehtinen 1998; Murto, Naukkarinen & Saloviita 2001.)

Ammatillisen erityisopetuksen päämääränä on tukea yksilön yhteiskuntaan integroitumista, kehittää hänen ammattitaitoaan ja edistää hänen työllistymistään. Opiskelija oppii sekä jonkin tietyn ammatin perusvalmiuksia että työelämässä yleisesti tarvittavia työnteon valmiuksia. Itsenäistymisen ja oman elämän hallinnan taitojen kehittymisen tärkeys korostuu osana yhteisöön liittymistä. Valmistuessaan ammatillisesta koulutuksesta yksilön odotetaan olevan mahdollisimman monella osa-alueella aikuinen. Valmentuessa erityistuen tarpeessa olevia nuoria (tai aikuisia) opiskeluajan jälkeiseen

tulevaisuuteen korostuu ammatillisen oppilaitoksen tärkeä rooli aikuisuuteen siirtymän tukemisessa. Henkilö, joka tarvitsee ammatillista erityisopetusta selviytyäkseen opinnoista, tarvitsee yleensä tukea myös aikuistumisessaan sen keskeisillä elämänalueilla (työ, koti ja perhe, vapaa-aika ja harrastukset, yhteisöön osallistuminen). Aikuistumisen toteutumiseen vaikuttaa oleellisesti se tuki, jota oppimisvaikeuksia omaavat henkilöt ja hänen läheisensä saavat uuteen elämänvaiheeseen siirtyessään ja uusia aikuisuuden tai työelämän haasteita ja vaatimuksia kohdatessaan. Ammatillisen oppilaitoksen toimenpiteet työhön sijoittumisen ja itsenäistymisen edistämiseksi ovat tärkeitä tekijöitä yksilön integroitumisen tukemisessa. (Mänty 2000 ja 2001.)

Erityistä tukea tarvitsevan opiskelijan kanssa työskenneltäessä opetus- ja tukihenkilöstön tulee kiinnittää huomiota oppimisen näkökulmasta oppijan realistisen minäkuvan ja itsensä hyväksymisen tukemiseen ja itseohjautuvuuden vähittäiseen kehittymiseen. Opettajan on tiedettävä, miten oppimista tapahtuu, niin yleensä kuin yksittäisen oppijankin kohdalla, sekä osattava suunnitella ja järjestää oppimistilanteet tämän tiedon pohjalta. Mitä enemmän tukea oppija tarvitsee, sitä enemmän vastuuta ammattihenkilöstöllä on hänen oppimisensa ja kasvunsa edistämiseksi. Saavuttaakseen itsenäisyyden oppijan on tultava tietoiseksi sekä omista vahvuuksistaan että myös heikkouksistaan. Hallinnan ja vastuun ottaminen omasta elämästä edellyttää, että ihminen on tietoinen niistä asioista, joissa hän tarvitsee tukea ja oppimisensa avustamista. Opiskelijan osallistuminen oman opiskelu- ja tulevaisuudensuunnitelmansa laadintaan, seurantaan ja arviointiin opettaa häntä tiedostamaan omat vahvuutensa ja tuen tarpeensa. Myös koko ammatillisen koulutuksen aikana säännöllisesti käytävät keskustelut erityistä tukea tarvitsevan oppijan kanssa hänen opiskelun tavoitteista ja tulevaisuuden suunnitelmista osaltaan helpottavat hänen siirtymistään työelämään ja itsenäiseen arjen hallintaan. (Lehtinen & Jokinen; Lehtinen 2001; Mänty 2001; Ladonlahti 2001.)

2.1 Ettei yhtäkään nuorta hukattaisi -erityisopetuksen haasteita ammatillisissa oppilaitoksissa

Ammatillisen koulutuksen kriittisin vaihe on koulutuksen alku, ensimmäiset viikot ja ensimmäinen syksy. Opiskelijoiden ryhmäytyminen, motivoituminen opintoihin, mukaan kuulumisen tunne ovat tärkeitä, jotta opinnot eivät keskeytyisi heti alkuunsa. Tämä on ammatillisissa oppilaitoksissa havaittu ja opiskelijoiden hyvinvointiin, op-

pimisympäristön viihtyisyyteen, vertaistoimintaan, opiskelijoiden huomioimiseen ja osallisuuden lisäämiseen on kehitetty erilaisia malleja ja ohjelmia. Erityisen oleellista toiminta on mielenterveyskuntoutujien kannalta, jotka muutoin saattaisivat jäädä oppilaitoksessa kovin yksin (www.mtkl.fi/K.Miettinen).

2.2 Koulutuksellisen syrjäytymisen pedagogiset ratkaisumallit

Ammatillisessa koulutuksessa opiskelijaryhmät ovat lähtökohdiltaan aikaisempaa heterogeenisempia. Opiskelijoiden koulutustaustassa, oppimisvalmiuksissa ja opintomenestyksessä on yhä suurempia eroja. Myös erilaiset oppimisvaikeudet ja psykososiaaliset ongelmat ovat lisääntyneet ja erityisopiskelijoiden määrä on kasvanut sekä ammatillisissa oppilaitoksissa että erityisammattioppilaitoksissa. Ongelmana ovat suuret ryhmäkoot, pula ammattitaitoisista opettajista sekä riittämättömästi mitoitettut opiskelijahuollon henkilöstöresurssit. Myös oppilaitosten pedagoginen toimintakulttuuri rajoittaa usein uusien toimintamallien kokeilemistä ja yksilöllisten ratkaisujen kehittämistä. (www.arlainst.fi/K.Komonen)

3 RYHMÄYTYMISEN MERKITYS

Kehittämishankkeessani tarkastellaan ryhmäytymistä ja olen perustellut ryhmäytymisen merkitystä erityisesti erityisopiskelijan näkökulmasta. Kehittämishankkeessani kuvailen seuraavia asioita 1) miten näkyy kun ryhmähengen luominen laiminlyödään, 2) miksi ryhmälle on tärkeää antaa tunnustusta, 3) mitä on tuki, jota erilaiset oppijat tarvitsevat, 4) miten ryhmäytymisellä estetään syrjäytymistä, 5) mitä on ryhmänohjaajan toimenkuva, 6) miten toteutetaan joustava työpainotteinen aloitus, 7) ryhmäytymispäiväkokonaisuus ja sen sisältö ja 8) mitä ovat tulevaisuuden kehittämiskohteet.

2004 keväällä todettiin, että seuraavana syksynä meidän tulee tehdä joitakin parannuksia saadaksemme opiskelijat entistä enemmän kiinnostumaan metallialan koulutuksesta. Alalle hakeutui entistä vähemmän opiskelijoita ja opiskelijamäärät oli tarkoitus saada suuremmaksi. Ajateltiin, että meidän on asennoiduttava uudella tavalla ammatillisen koulutuksen toteuttamiseen. Todettiin, että opiskelijoiden kiinnostus saadaan heräämään, kun saadaan koulutus- ja oppimisympäristö nykyistä joustavammaksi ja kiinnostavammaksi. Suunniteltiin lukuvuoden aloitukseen ryhmäytymispäivää kone- ja metallialalle. Lisäksi opetusryhmien heterogeenisuus kasvaa ja henkilökohtaisten opetussuunnitelmien tarve lisääntyy. 2004 syksyn aloituksesta saatiin myönteistä palautetta ja huomattiin ryhmäytymisellä olevan todellista merkitystä toiminnalle asettamiemme tavoitteiden suunnassa.

Syyslukukauden 2005 alussa metallin koulutusalan opiskelijamäärä oli nousussa, samanaikaisesti ryhmäytymistoiminta vakiinnutettiin. Samalla havaittiin myös kiusaamistapausten vähentyneen ja opiskelijoiden ja opettajien tuntevan toisensa paremmin.

Syksyn 2006 ryhmäytymispäivä kiinnostikin jo suurinta osaa oppilaitoksemme henkilökuntaa ja aloittavia opiskelijoita, ja samalla toteutuneista ryhmäytymispäivistä saatu palaute oli erinomaista. Myönteinen palaute innosti koulun johdon tulemaan mukaan kehitystoimintaan ja toiminnan vakiinnuttamiseen.

3.1 Ryhmähengen tärkeys

Jos ryhmähengen luominen laiminlyödään, erityisesti luokissa, joissa jo ennestään on jännitteitä, ryhmät kokevat suuria vaikeuksia. Kagan (1992) on erottanut ryhmä- ja luokkahengen luomiselle viisi tavoitetta ja määritellyt kuhunkin tarkoitukseen sopivia rakenteita. Ryhmähengen luomisen viisi tavoitetta ovat (1) tutustuminen, (2) ryhmän identiteetti, (3) keskinäinen tuki, (4) erojen arvostaminen ja (5) synergian kehittäminen. SHAW (1992) on kehittänyt satoja toimintoja ja oppitunteja ryhmä- ja luokkahengen edistämiseksi. Luokkahengen herättäminen saa aikaan verkottumista luokan kaikkien oppilaiden kesken ja luo positiivisen ympäristön, jossa ryhmät voivat oppia. Yhteistoiminnallisessa luokassa oppilaat viettävät suurimman osan ajastaan oppimisryhmissä on tärkeää, että he näkevät itsensä myös osana suurempaa tukiryhmää – luokkaa - eivätkä vain yhden pienen ryhmän jäsenenä. (Shalberg 2002).

Ryhmälle on tärkeää antaa tunnustusta. Ryhmät voivat ansaita itselleen kunniakirjan tai jonkin muun palkinnon, jos heidän pistekeskisarvonsa ylittää tietyn tason. Oppilaiden ryhmäpisteillä voi myös olla lievä nostava vaikutus oppilaan omaan arvosanaan aineessa. Hyvin menestyneiden ryhmien saamat kunniakirjat, luokan lehdessä tai ilmoitustaululla julkistetut kunniainninnat, erityisedut, pienet palkinnot tai muut tunnustukset korostavat ajatusta että menestyminen ryhmänä on tärkeää. (Shalberg 2002)

3.2 Koulutuksellisen syrjäytymisen ehkäiseminen ammatillisen oppilaitoksen tehtävänä

Ammatillisen oppilaitoksen velvollisuutena on kasvattaa opiskelijoita yhteiskunnan jäseniksi. Työelämän kannanotoissa oppilaitoksen tehtävänä korostuu opettaa opiskelijalle myös hyviä käyttäytymistapoja, sosiaalisia taitoja, vastuullisuutta jne. (www.arlainst.fi/E.Honkanen)

Syrjäytymisen ehkäisemisen lähtökohta on hyväksyä opiskelijoiden erilaisuus: heidän erilaiset tavoitteensa, valmiutensa ja motivaationsa. Kehittämällä joustavia koulutusväyliä ja erilaisia opetuksellisia ratkaisuja, keskeyttämistä ja koulutuksesta syrjäytymistä voidaan vähentää. Oppilaitosten opetussuunnitelmien tarkastelu on kuitenkin osoittanut, että vain harvoin erilaiset tukimuodot on kirjattu näkyviin. Erilaisten ja joustavien opetusratkaisujen kehittämisen lähtökohtana on, että opettaja paneutuu ope-

tussuunnitelman sisältöihin ja arvioi kriittisesti, mikä on hänen opettamansa osaamisalueen ydin, joka kaikkien opiskelijoiden on opittava. (www.arlainst.fi/E.Honkanen)

Opettaja tarvitsee tuekseen moniammatillista yhteistyötä sekä mahdollisuutena jakaa vastuuta. Tiimissä työskentely auttaa opettajia jaksamaan. Opettaja tarvitsee palautetta omasta työstään eli siitä, kuinka tukitoimet ja erilaiset ratkaisut auttavat opiskelijaa eteenpäin. (www.arlainst.fi/E.Honkanen)

3.3 Miten oppimisvaikeudet vaikuttavat opiskelijan itsetuntoon?

Tuki, jota erilaiset oppijat tarvitsevat opettajilta on pääasiallisesti oikeanlaista asennetta ja aikaa oppia. Erilaisten oppijoiden kielteisten oppimiskokemusten vastapainoksi heille pitäisi järjestää positiivisia oppimistilanteita. Olisi tärkeää pyrkiä tunnistamaan oppimisvaikeudet mahdollisimman aikaisessa vaiheessa, jolloin oppija voisi alusta lähtien saada tarvitsemaansa tukea ja oppia hänelle sopivia opiskelumenetelmiä. Usein erilainen oppija voittaa oppimisvaikeutensa vasta aikuisena, kun opinnot ovat jo ohitse. (www.arlainst.fi/H.Turkka)

4 RYHMÄNOHJAAJA RYHMÄN RAKENTAJANA

Opiskelijoille kiireettömyyden ja joustamisen kokemus edellyttää myös kokemusta siitä, että kokonaisuus on ohjaajien hallinnassa. Se, että voi olla yhtä aikaa sekä mahdollisimman vapaa että tanakasti vakaa edellyttää, että ohjaajat ovat perusteellisesti pohtineet vetämänsä tilaisuuden kulun ja oman roolinsa ryhmän vetäjinä. Ohjaajat ovat monessa roolissa yhtä aikaa: tasavertaisia ryhmän jäseniä, vastuussa tilaisuuksien kulusta, ryhmäprosessin ohjaajia ja edistäjiä. (www.ela.fi/Hiisijärvi, Heiskanen, Blomberg)

Ryhmän vetäjien oma tunnetila, innostuneisuus, heittäytyminen, oman persoonan rohkea käyttö ja usko omiin menetelmiinsä ovat tärkeitä asioita turvallisen ilmapiirin mahdollistamisessa. Ohjaajat ovat tasavertaisia ihmisiä ryhmässä. Heidän tehtävänä on pitää ohjat käsissään. Omat henkilökohtaiset prosessit käydään läpi jossain muualla; ryhmä ei ole sitä varten. (www.ela.fi/Hiisijärvi, Heiskanen, Blomberg)

Osallistujien tasavertaisuuden kokemusta edistetään huomioimalla kaikkien mielipiteet. Jokainen on asiantuntija omassa elämässään ja kokemuksissaan. Tämä edistää hiljaisen hyväksynnän ilmapiiriä ja on yksi kannustamiskeino. Käytännössä tätä edistetään siten, että ohjaajat pitävät huolen siitä, että kaikilla, ujoimmillakin, on todellinen mahdollisuus tuoda mielipiteensä julki. Lisäksi kaikkien mielipiteiden ja näkökulmien kirjaaminen esimerkiksi fläppitaululle tai kalvolle, tuo ne näkyville ja auttaa ryhmää muistamaan yhteisen tiedon käsiteltävästä asiasta. (www.ela.fi/Hiisijärvi, Heiskanen, Blomberg)

Huumorin käyttö rentouttaa ilmapiiriä ja helpottaa ihmisten tutustumista. Iloista ja rentoa ilmapiiriä voidaan edistää erilaisilla leikeillä ja tilannekohtaisella komiikalla. Vetäjien esimerkillä ja naurettavaksi heittäytymisellä on suuri merkitys yhteenkuuluvuuden rakentamisessa. Ympäristön merkitys turvallisen ja mukavan ilmapiirin syntymisessä on tärkeää. Ympäristö, joka ei ole liian steriili, jossa tilaa on riittävästi, ja joka on rauhallinen paikka, antaa myös hyvän mahdollisuuden irtautua arkiympäristöstä ja samalla arkiajattelusta. (www.ela.fi/Hiisijärvi, Heiskanen, Blomberg)

Ryhmänohjaajalla on käytännöllisiä keinoja edistää turvallisen ilmapiirin syntymistä ja ryhmäytymistä eli ryhmän muotoutumista toimivaksi kokonaisuudeksi - ympäristöksi, joka tukee jäseniään rakentamaan elämäänsä ja oloansa paremmaksi. Ryhmäytyminen ponnistaa tuttuuden tunteesta ja turvallisesta ilmapiiristä. Turvallinen ja avoin luottamuksen ilmapiiri kasvaa myös yhteyden kokemuksen eli ryhmäytymisen tuloksena. Ryhmäytyminen mahdollistaa tuen saamisen lisäksi myös toisilta oppimisen. (www.ela.fi/Hiisijärvi, Heiskanen, Blomberg)

Tutustumisvaiheessa ryhmän jäsenet kertovat itsestään täsmälleen sen verran kuin tuntevat hyväksi paljastaa. Ryhmänohjaajan on muistettava korostaa tätä seikkaa ryhmätapaamisten alussa ja yhteisen keskustelun käynnistyessä. Kenenkään henkilökohteisista asioista ei puhuta, jos asianomainen ei ole paikalla. Itsestään selvää on oltava myös se, että niistä ei puhuta ryhmän ulkopuolisille ihmisille. (www.ela.fi/Hiisijärvi, Heiskanen, Blomberg)

Ryhmänohjaajalla on käytettävissään keinoja, joilla voi edistää ihmisten tutustumista ja luottamuksen kasvamista toisiinsa. Sellaisia ovat erilaiset tutustumisleikit ja luottamusharjoitteet. Tutustumiselle ja yhteisen ilmapiirin rakentumiselle annetaan aikaa, ne saavat kehittyä kiireettömässä ilmapiirissä ja ryhmän omilla ehdoilla. Vetäjä huolehtii siitä, että kaikilla ryhmän jäsenillä on tarvitsemansa määrä omaa tilaa ja mahdollisuus vaikuttaa yhteisiin asioihin. (www.ela.fi/Hiisijärvi, Heiskanen, Blomberg)

5 RYHMÄYTYMISEN HAASTE JA TUKIMENETELMÄT KAINUUN AMMATTIOPISTOSSA

Erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden integroiminen normaaleihin opetusryhmiin on suuri haaste suomalaisessa toisen asteen koulutusjärjestelmässä. Niin on myös Kainuun ammattiopistossa. Keskustelua käydään opettajien kesken siitä, että olisiko viisaampaa perustaa mukautettuja ryhmiä, jolloin opiskelijat tuntisivat ryhmän koostuvan samanlaiset lähtökohdat koostuvista opiskelijoista ja heidän olisi helpompi ryhmäytyä ja saada vertaistukea toisistaan.

Kainuun ammattiopistossa erityisopetuksen piirissä on kuitenkin lähdetty siitä, että integroidaan opiskelijat normaaleihin opetusryhmiin, vaikka se on haastavaa ja kehittellään erilaisia tukimenetelmiä opiskelijoiden oppimisvaikeuksiin. Aloittavien ryhmien erityisopiskelijoiden määrä vaihtelee suuresti, jollain alalla ei saata olla yhtään erityisopiskelijaa ryhmässä ja jossain ryhmässä voi olla jopa puolet eli kahdeksan opiskelijaa. On luonnollista, että kun tilanteet muuttuvat, opettajien ja koulun on myös muututtava ja oltava kehityksessä mukana.

5.1 Yksilöllistä tukea tarvitsevan opiskelijan polku Kainuun ammattiopistossa

Oppilaitokseen hakeudutaan joko yhteisvalinnan kautta, jossa on joko normaali haku tai joustava haku tai sitten hakemalla suoraan oppilaitokseen, jota käyttävät toisen ja kolmannen vuoden opiskelijat.

Opiskelijahuoltoryhmät ja kuraattorit toimivat tiedonsiirrossa siirryttäessä perusasteelta toiselle asteelle opiskelemaan.

Ryhmänohjaajat tekevät opiskelijoille tulohaastattelun ja täyttävät samalla opiskelijatietolomakkeen yhdessä opiskelijan kanssa. Kainuun ammattiopistossa on käytössä lähtötasonkartoitus matematiikassa, toisessa kotimaisessa kielessä, vieraassa kielessä (englanti) sekä lisäksi tehdään lukiseula yksilötestinä. Lukiseulan tekee ryhmänohjaaja yhdessä erityisopettajan tai lukiopettajan kanssa. Testien avulla määritellään yksilöllisen tuen tarve, jonka tekee opiskelija, huoltaja (alle 18v. opiskelijan kohdalla),

ryhmänohjaaja, koulutus-alan erityisopetuksesta vastaava opettaja, kuraattori sekä mahdolliset muut asiantuntijat.

Henkilökohtaiset opetuksen järjestämistä koskevat suunnitelmat eli Hojks:t vahvistavat kahdesti vuodessa koulutusalan opiskelijahuoltoryhmä ja koulutusjohtaja. Hojks:n laativat opiskelija, huoltajat, ryhmänohjaaja, opettaja, kuraattori ja muut asiantuntijat.

5.2 Kainuun ammattiopistossa käytettävät tukitoimet ja niiden toteutus

Opetuksessa kiinnitetään huomiota oppimisvalmiuksiltaan ja tavoitteiltaan yksilöllisiin opiskelijoihin. Opiskelijoille suunnitellaan erilaisia tukitoimia, joiden tavoitteena on tukea heidän myönteistä yksilöllistä kehitystä ja ammatillista kasvua.

Käytössä olevia opetuksellisia tukitoimia ovat mm:

- yksilöllinen ohjaus ja opetus
 - opiskelija saa tarvittaessa yksilöllistä tukea opinnoissaan etenemiseen aineenopettajilta tai erityisopettajalta
- samanaikaisopetus
 - opiskelijaryhmän kanssa työskentelee kaksi opettajaa, jolloin opiskelijat voivat edetä omien taitojensa mukaan
- pienryhmäopetus
 - opiskelija voi opiskella esim. yhteisiä aineita oman taitotasonsa mukaisesti pienemmässä ryhmässä
- lukiopetus
- opintojen jatkaminen 4-vuoteen (lyhyemmät työpäivät)
- valmentava koulutus
 - tarkoitettu nuorille, jotka ovat ilman ammatillista koulutusta ja tarvitsevat opinnoissaan yksilöllistä ohjausta, neuvontaa tai tukea
- työpainotteinen oppiminen
 - opiskelijan oppimispolku rakennetaan työpainotteiseksi mm. lisäämällä työssäoppimisen osuutta

- selkomateriaalit
- mahdollisuus suullisiin tehtäviin/ kokeisiin
- lisäajan antaminen opiskelijalle
- mahdollisuus käyttää tietokonetta ja ohjelmia apuna opiskelussa

Tukitoimet arvioidaan jaksoittain yhdessä opiskelijan, ryhmänohjaajan, erityisopettajan, opettajien ja kuraattorin kanssa.

Opiskelujen lopussa saadaan suoritetuista opinnoista tutkintotodistus, joka voi olla joko ns. ”tavallinen” tai osittain/kokonaan yksilöllistetty.

5.3 Ryhmäytymispäivien suunnittelu

Todettiin, että ryhmäytymistoimintaa on järjestettävä koko opintojen ajan eli kolmena vuotena. Ryhmäytymisessä aloitus on tärkein, mutta myös lopetus on tärkeä. Kainuun ammattiopiston projektiassistentti on sivutyönään ruvennut kehittämään näitä ryhmäyttämisen toimintoja edelleen ja seuraavana on hänellä suunnitelmissaan tammi-kuussa järjestettävä sisäpelipäivä.

Kainuun ammattiopisto panostaa opiskelijoiden vapaa-aikaan

Kainuun ammattiopistossa on mietitty, miten opiskelijoiden vapaa-ajan toimintaan voidaan vaikuttaa positiivisesti. Kainuun ammattiopistossa on ryhdytty toimeen yhdellä suunnitelluista osa-alueista ja Kajaaniin on palkattu vapaa-ajanohjaaja.

Kainuun ammattiopistossa Kajaanissa on aloittanut työnsä 15.11.06 vapaa-ajanohjaaja. Hän on koulutukseltaan nuoriso- ja vapaa-ajanohjaaja ja opiskelee tällä hetkellä liikunnan ohjaajaksi Kajaanin ammattikorkeakoulussa.

Vapaa-ajanohjaajan tehtävä on ideoida, organisoida ja toteuttaa nuorisoasteen opiskelijoille mielekästä vapaa-ajan tekemistä Kajaanissa. Ohjaajan työaika sijoittuu joustavasti arki-illoille klo 14 – 22 väliseen aikaan. Vapaa-ajanohjaajalla on kokemusta ryhmätyöskentelystä.

6 RYHMÄYTYMISEN SUUNNITTELU METALLIOSASTOLLA 2004

Metallin kokeilu aloittaville luokille

Opintojen keskeyttäminen ensimmäisten viikkojen aikana on ollut ongelma Kainuun ammattiopistossa, kuten myös metalliosastolla olemme miettineet mitä sen ehkäiseviä keinoja siihen voisi löytyä. Tekniikan ja liikenteen erityisopetuksesta vastaava opettaja (Erva) ehdotti, että kokeilemme normaalista poikkeavaa aloitusta. Päätimme kokeilla ns. kevyttä aloitusta alkaville luokille, joka tarkoittaa sitä, että opettajat ja opiskelijat tutustuvat toisiinsa, sekä oppimisympäristöön ja menetelmiin normaalia pitempään.

Koska tiesimme peruskoulun nivelvaiheen yhteistyön perusteella meille tulevan erityisopiskelijoita, meillä oli mahdollisuus aloittaa samanaikaisopetuksella. Samanaikaisopetuksessa ryhmänohjaajalle jää aikaa tehdä tulohaastattelut, suorittaa tiedonsiirto nivelvaiheessa, suorittaa lähtötason kartoitukset ja määrittellä yksilöllisen tuen tarve. Huomasimmekin että opiskelijoilla oli paljon erilaisia ongelmia, kuten oppimis- ja käytöshäiriöt, mielenterveysongelmat ja päihteet. Kun opetushenkilöstö tiedosti ongelmat, oli hyvä lähtökohta lähteä ratkomaan niitä ja suunnittelemaan opetusta ja erityistuen antamisen erimuotoja.

6.1 Tarkoitus

Keveyen aloituksen ensisijaisena tarkoituksena on osoittaa ryhmäytymisen tärkeys oppimistapahtumassa ja lisäajan antaminen opettajille ja opiskelijoille tutustua toisiinsa, sekä oppimisympäristöön. Samalla opiskelun keskeytykset mahdollisesti vähenevät ja voimme toteuttaa koulumme julkilausumaa ”oppimisen iloa”. Kokeilun aikana on tarkoitus koota hyvät käytännöt opetustyön tietokantaan, joka on hyödynnettävissä koko oppilaitoksen yhteiskäyttöön.

6.2 Tavoite

Aloituspäivien toimintamallin vakiinnuttaminen metalliosaston käytännön toiminnaksi. Tavoitteena on opintojen keskeyttämisen vähentäminen ja opiskelijoiden tavoitteelliseen opiskeluun sitoutuminen.

6.3 Toteutus

Ryhmäytymisen kokeilu käynnistettiin keväällä 2004. Valmisteltiin kahden viikon toimintamalli, joka piti sisällään aikataulutetun lukujärjestyksen sekä ohjeistukset toimintapäivistä. Metallin aloittavia luokkia on koneistuksessa ja levyseppähitsaajapuolella. Toimintamallin lukujärjestys on liitteenä (Liite 1).

Ensimmäisen vuoden levyseppähitsaajien opetus jaettiin kolmeen osaan; levy- hitsaus- ja asennustöihin. Jokaisessa toimipisteessä oli eri opettaja. Toimintaa tukemaan asetettiin kolme tukiopeettajaa erva-resurssein. Toimintapisteissä ryhmä jaettiin puoleksi, osa ryhmästä suoritti alaan liittyviä teoriaopintoja ja osa työsalityöskentelyä. Vaihtoehtoisesti koko luokka oli työsalissa kahden opettajan valvonnassa.

Ennakkoon laadittua lukujärjestystä ei voitu täysin toteuttaa, siksi ryhmäohjaajat kirjassivat päivän tapahtumat päiväkirjaan tulevia muutoksia varten. Ryhmäytymispäivän suunnittelu ja toteutus tilattiin elämys- ja tiimipäiviä järjestävältä Siniset Vaarat Oy:ltä. Ryhmäytymispäivän suunnittelussa oli mukana metallin työryhmä. Jakson lopussa suoritettiin opiskelijoille kysely, josta tehtiin yhteenveto. Kyselykaavake on liitteenä. (Liite 2).

6.4 Yhteenveto vuoden 2004 ryhmäytävistä aloituksesta

Kahden viikon ”joustava aloitus” piti sisällään ryhmäytymispäivän ja työpainotteisen opiskelun, joka toteutettiin osin erityisopetuksesta otetuilla resursseilla. Opiskelijoita oli 34, joista 11 oli myöhemmin erityistuen piirissä.

Yleisesti voidaan mainita kokeilun onnistumisesta, oppilaita ei keskeyttänyt opintoja ensimmäisen jakson aikana ko. luokilta. Koulun sisällä oli metallin opintolinjoilla vetoa, sillä kaksi uutta opiskelijaa (rakennus- ja logistiikkapuolelta) aloitti opiskelun kokeilun aikana. Opiskelijapalautteesta voidaan tehdä johtopäätökset, että aloitus oli onnistunut ja palaute oli hyvää.

Joustava opetus eri aineissa näyttää lisäävän oppilaiden viihtyvyyttä. Merkitystä on myös sillä, että aloitetaan opinnot työpainotteisesti. Pakollisen ammattiteorian opetus tulisi järjestää niiltä osin kuin se on mahdollista mieluummin työsalissa. Ryhmäytymispäivä koettiin poikkeuksesta positiiviseksi tapahtumaksi, joka selvästi kohotti luokkien ryhmähenkeä. Erityisopiskelijat sulautuivat ryhmään, joka oli tärkeää opiskelijoiden kuten myös opettajien näkökulmasta katsottuna.

Vuonna 2004 Kainuun ammattiopistossa erityisopettajia oli 3 ja vuoden 2005 lopussa 4 ja 2006 loppupuolella 6 henkilöä. Vuoden 2007 alussa tulee olemaan 8 henkilöä. Lisäksi koulutuksessa on 1 henkilö, joka valmistuu 2007 vuoden loppupuolella.

7 RYHMÄYTYMINEN 2006 SYKSY

Tekniikan ja liikenteen Erva opettaja suunnitteli ryhmäytymispäivän toiminnan kahden aikaisemman vuoden kokemusten perusteella. Ryhmäytymispäivä oli saanut myönteistä huomiota ja palautetta lehdissä ja radiossa. Myönteinen palaute opiskelijoilta ja medialta herätti myös kiinnostuksen lukiossa ja hekin pitivät omat toimintapäivänsä. Tämä kaikki varmasti edes auttoi siihen, että koulunjohto kiinnostui ja innostui laajentamaan ryhmäytymispäivän koskemaan suurimpaan osaan koulua.

Erva opettaja lähetti ryhmäytymispäivästä kyselyn ryhmänohjaajille, jotka keräsivät palautteen opiskelijoilta ja Erva opettaja teki yhteenvedon.

Seuraavana ryhmäytymispäivän tehtävät 2006 syksy

Tekniikka ja liikenne / Liiketalous ja Suomussalmi
Kahden viikon aikana 16 ryhmää.

- Tehtävät:
- järjestelyt (J)
 - paikka (P)
 - ruokailu (R)
 - kiikku (K)
 - puhallusputki (Pu)
 - tikkaat (T)
 - korit (Ko)
 - pomminpurku (Po)
 - tukit(rotkon ylitys) (Tu)
 - kalastus (Ka)
 - paint Ball(PB)

luokka	J	P	R	K	Pu	T	Ko	Po	Tu	Ka	PB
SV 06 A	+		+	+				-	-		++
AA 06	+	+	+	+							++
RA 06 B	+		+							+	++
AVA 06	+	+	+					+	-	-	++
LV 06			+	+			+				++
LP 06 A	+	+	+					-	-	+	++
SA 06			+		-						++
SV 06 B	+	+	+					-	-		+
SL 06 A	+	+	+								+
RA 06 A	+		+	+	+			-	-	+	++
LP 06 B	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Liiket.	+	+	+								+
KML 06	+	+	+	+				-	-	+	++
KMK 06	+		+	+	+			-	-	+-	++
PA 06											
PA 05											

Koritornikiipeily

Jättiläisen keinu

Kalastus

Tikkaat

7.1 Opiskelijoilta saatu palaute

Kaikissa vastauksissa Värikuula-ammunta oli parasta antia, riippumatta siitä olivatko oppilaat poikia tai tyttöjä. Toiseksi eniten arvostettiin järjestelyjä, ruokailua ja Joutenlampea paikkana.

Hyvän kannatuksen sai myös jättiläisen keinu ja kalastus vaikka kalaa ei tullut.

Vähiten suosiota sai todelliset ”ryhmäytymisleikit” ehkä siksi, että ne todettiin tutuiksi jo ”riparileireiltä”. Hyvissäkin asioissa oli jotakin huonoa esim. Paint ball – pelissä oli ryhmien mielestä aivan liian vähän aikaa ja panoksia. Vesisade pilasi joidenkin, muuten mukavan päivän.

Myönteiset kommentit osallistuneilta

- Ryhmäytymispäivä oli mukava, sai tutustua luokkakavereihin ja rinnakkaisluokkalaisiin
- Oli helppo tutustua toisiin ryhmätehtävissä.
- Tehtävät kivoja. Päivä oli kiva !
- Ruoka oli hyvää ja tunnelma ruokalassa leppoisa.
- Ei liikaa melua eikä ennakkoluuloja tyyliin ”Tuon pöytään en mene, kun tuo on niin rasittava”.
- Ohjelma oli mukava, kun sai kokeilla monia uusia jännittäviä ja hauskoja juttuja.
- Vetäjät olivat ystävällisiä ja saivat porukat innostumaan.
- Ryhmäytymispäivässä oli hyvää se, että pääsi tutustumaan toisiin ihmisiin, tekemällä kaikkea hauskaa ja ratkomalla ongelmia heidän kanssaan.
- Järjestäjät olivat myös todella mukavia.

- Koko ajan oli tekemistä ja päivä meni nopeasti. Ja hyvä oli, kun sai Joutenlammen ruokaa.
- Rento, mutta hyvin järjestetty tilaisuus.
- Letut ja hillo.
- Erityiskiitos keittiölle onnistuneesta ruokailusta, ruoan ollessa hyvää.

Kehitettävää:

- Huonoa päivässä oli mielestäni tyttöjen ja poikien kykyjen erottelemine esim. siinä puhallusputki hommassa.
- Tehtävapisteen ohjaajalle tuli varmaan selväksi, että kannatan tasa-arvoa.
- On väärin antaa helpotuksia tehtäviin vain siksi, että sattuu olemaan tyttö.
- Mitään huonoa siellä ei ollut, todella kivaa oli.
- Tällaisia päiviä pitäisi järjestää useammin (sää oli viileä ja sateinen, sillehän ei kukaan voinut mitään).
- Tehtävät poikamaisia.
- Kalastus on kiva mutta ei ilman saalista.
- Korikiipeily alusta epätasainen.
- Olisiko mahdollista sekoittaa ryhmiä, rastilta toiselle siirryttäessä ?

7.2 Yhteenveto

Kaikki vastaajat pitivät järjestetystä ”erilaisesta” päivästä, oli muutamia perinteisiä ”kun sai olla pois koulusta”, mutta myös perusteltuja mielipiteitä ryhmäytymisen puolesta. Lähes jokaisessa vastauksessa oli kysymys ”miksi näitä ei järjestetä muulloinkin”.

Pääosiltaan päivän aikana suoritettut tehtävät saivat oppilaiden hyväksynnän, tosin joidakin tehtäviä pitää tarkastella kriittisesti tulevaisuudessa. Joutenlampi on varmaankin ryhmäytymispäivän järjestämispaikkana erittäin hyvä. Se tuli julki kaikissa vastauksissa. Ensimmäisen ryhmäytymispäivän järjestämisen ajankohta lienee myöskin kohdallaan. Tuoko tämä järjestelypäivä toivottuja tuloksia esim. opiskelun keskeyttämiseen, luokkahengen korottamiseen ja koulukiusaamiseen, jää nähtäväksi. (Tekniikan ja liikenteen erityisopetuksesta vastaava opettaja V. Lipponen)

7.3 Video KML06 ja KMK06:n Ryhmäytymispäivästä 21.8.2006

Video on kuvattu metalliosaston alkavien luokkien ryhmäytymispäivästä Joutenlamella. Video toimii esittelymateriaalina ryhmäytymispäivästä ja sitä opiskelijoiden mukava katsella myöhemminkin opintojen aikana. Olisi varmaan suotavaa, että muutkin alat tekisivät omat videonsa.

7.4 Kehittämishankkeen tekijän ajatukset

Ryhmäytymisellä on tärkeä rooli koulumaailmassa ja onkin äärettömän arvokasta, että opettajat ja ohjaajat ottavat sen tosissaan kuitenkin pilkesilmäkulmassa. Opettajien yhdessä opiskelijoiden kanssa tulee pyrkiä luomaan oppimisen ilon kannalta suotuisat olosuhteet. Oppimisen ilo löytyy kun sitä oikein paljon etsitään. Nämä ryhmäytymispäivän leikit ovat nuorelle tärkeää ja mielekästä toimintaa.

8 TULEVAISUUS

Yhtenä ensisyyksyn ryhmäytymispäivän kehittämiskohteista on ryhmän muodostaminen STAD-menetelmällä. STAD-menetelmässä ryhmä muodostuu neljästä tai viidestä oppilaasta, jotka edustavat luokan läpileikkausta aikaisemman menestyksen, etnisen taustan ja sukupuolen suhteen. Esimerkiksi jos luokan opiskelijoista puolet on poikia ja puolet tyttöjä, joista kolme neljäsosaa on valtaväestöä ja yksi neljäsosaa vähemmistön edustajia, niin neljän hengen ryhmän kokoonpano voisi olla kaksi poikaa ja kaksi tyttöä, joista kolme valtaväestöä ja yksi vähemmistöä edustava opiskelija. Ryhmässä olisi myös hyvä opiskelija, heikko opiskelija ja kaksi keskitason opiskelijaa. ”Hyvä opiskelija” on tietysti suhteellinen käsite. Se tarkoittaa hyvää luokan mittapuun mukaan, ei välttämättä hyvää kansallisten normien mukaan mitattuna. Ryhmän jäsenten valinta olisi jätettävä opettajalle, koska opiskelijalla on taipumus valita ryhmään itsensä kaltaisia jäseniä. Ryhmien kokoonpanossa voi ottaa huomioon opiskelijoiden mieltymykset, vastenmielisyydet ja ”tappavat yhdistelmät”, mutta opiskelijoiden ei pidä antaa valita omia ryhmiään.

Ryhmien kokoamisessa noudatetaan seuraavia ohjeita:

1. Ota kopiota ryhmien yhteenvetolomakkeista
2. Laita opiskelijat järjestykseen
3. Päätä ryhmien lukumäärä
4. Jaa opiskelijat ryhmiin
5. Täytä ryhmien yhteenvetolomakkeet
6. Määritä pohjapisteet

8.1 Tammikuun 2007 sisäkisailu- ja sisäpainballpäivä Kao:lla

Syksyn ryhmäytymispäivälle on suunniteltu jatkoa, joka on sisäkisailupäivä tammikuussa 2007. Sisäkisailupäivässä opiskelijat pääsevät ottamaan toisistaan mittaa humoristisissa ja ennen kokemattomissa lajeissa. Kisailuissa on koko ajan leikkimielinen huumoritunnelma ja näin ollen ryppyotsaista kilpailuhenkeä ei pääse syntymään. Kisailun lajeina toimivat muun muassa karhunpaini, steppilauta, vaakabenji ja nopeustesti.

8.2 Paintball

Peliin lähdetään leikkimielellä, mutta pieni jännitys kainalossa. Aluksi ryhmä varustetaan asianmukaisin suojavarustein ja jaetaan kahteen joukkueeseen. Peli tapahtuu ammattiopiston isossa liikuntasalissa. Sisätiloissa pelattaessa käytämme hajoamatonta, uudelleen pelattavaa kumikuulaa.

Pelin voi voittaa juoksemalla ilman osumia vastustajan kotipesään. Toinen vaihtoehto voittoon on merkata kuulaosumalla toisen joukkueen kaikki jäsenet. Ohjaajamme hoitavat pelin tuomarin.

8.3 Tiimirata

Lentävä matto

Tehtävään valitaan ryhmäkoon mukaan sopiva matto. Sen on oltava niin pieni, että kun kaikki ryhmän jäsenet seisovat matolla, tilaa jää enää vain yhdelle.

Osallistujille kerrotaan, että olette tulleet tänne lentävien mattojen kauppaan testilennolle ja nyt voitte laittaa silmät kiinni (osallistujia voidaan myös pyytää istumaan). Sitten aletaan nousta, ja kun ollaan jo korkealla, mattoon tulee joku vika. Matto ei liiku enää mihinkään suuntaan. Kertoja(lentäjä) huomaa, että matto onkin väärin päin. Ryhmän tehtävänä on nyt kääntää matto –tietenkään tipauttamatta ketään.

Laatikko

Ryhmän on ylitettävä n. kolme metriä korkea laatikko yhdessä siten, että koko ryhmä on ensin saatava laatikon päälle ja sitten alas toiselta puolelta. Niitä, joita nostetaan tai lasketaan, on tuettava sekä varmistettava koko ajan.

Solmu

Ryhmälle annetaan suhteellisen pitkä köysi, johon heidän on tehtävä solmu siten, että puolet ryhmästä pitää kiinni köyden toisesta päästä ja loput toisesta. Käsien täytyy olla koko tehtävän ajan kiinni köydessä.

Ryhmälle voidaan antaa myös tehtäväksi tehdä umpisolmu, eli täytyy tehdä toinen solmu samaan kohtaan kuin edellinen.

Geometriset kuviot

Ensin kaikilta ryhmän jäseniltä sidotaan silmät, minkä jälkeen ryhmälle annetaan köysi, josta heidän on muodostettava joku geometrinen kuvio (neliö, kolmio jne.). Ryhmän jäsenten täytyy pitää koko ajan kiinni köydestä.

Kun kuvio on kaikkien ryhmän jäsenten mielestä valmis, voidaan silmähuivit poistaa ja katsoa, mitä on saatu aikaan.

Puomi

Ryhmän jäseniä pyydetään astumaan vähän maanpinnasta irti olevalle puomille, järjestyksellä ei väliä.

Ryhmälle annetaan tehtäväksi mennä johonkin tiettyyn järjestykseen (esim. aakkosjärjestys, syntymäkuukaudet) puomille ilman, että he astuvat maahan.

Stallonen tynnyrit

Ryhmän jäseniä pyydetään jakautumaan kolmelle 'tynnyrille' tasaisesti, kuitenkin siten, että jokaisella tynnyrillä on korkeintaan kaksi henkilöä.

Tynnyrit on aseteltu kolmion muotoon sopivalle etäisyydelle toisistaan. Nyt ryhmälle annetaan kolme lankkua, joiden avulla heidän on päästävä tynnyriltä toiselle. Vaikka lankut ylttäisivätkin suoraan tynnyriltä toiselle, lankkuja on käytettävä toisin. Kun ryhmä on mielestään ratkaissut tehtävän, voivat he kokeilla ratkaisuaan siirtymällä toisille tynnyreille, mutta ohjaajan oltava tarkkana, että ratkaisu on oikea ja tukeva.

Ujutus

Pitkään tankoon on pujotettu rengas. Ryhmän jokaiselle jäsenelle annetaan pitkät puutangot, joiden avulla heidän tulee yhdessä saada ujutettua rengas pois tangosta ja takaisin.

Arvokas lasti

Puulevyn päälle on laitettu lasi/kuppi, joka on täynnä vettä. Puulevystä lähtee naruja, joista ryhmän jäsenet ottavat kiinni. Heidän tehtävänsä on saada kuljetettua lasti ilmassa läikyttämättä vettä ohjaajan näyttämää reittiä.

Pomminpurku

Maahan piirretyn ympyrän sisässä on tölkkejä, joissa on numerot. Ympyrässä on myös pomminpurkulaite, josta lähtee narut ympyrän ulkopuolelle. Pomminpurku tapahtuu niin, että ryhmä nostaa pomminpurkulaitteen narujen avulla ilmaan, kuljettaa laitteen ympyrän ulkopuolelle ja ottaa sen päältä purku koodin. Sen jälkeen pomminpurkulaite on kuljetettava tölkkien päälle koodin mukaisesti ja käytettävä tölkkiä sen sisässä. Jos tölkkejä kaatuu missä tahansa vaiheessa, ohjaaja käy nostamassa ne pystyyn ja pomminpurkulaite laitetaan keskelle ympyrää ja jatketaan. Ryhmän jäsenten on koko tehtävän ajan pysyttävä ympyrän ulkopuolella.

Suo

Laajahkolle alueelle on aseteltu peräkkäin puulaatikoita. Ryhmälle annetaan kolme erimittaista lankkua, joiden avulla ryhmän on päästävä suon yli laatikolta laatikolle kulkien. Koko ryhmän täytyy mennä yhdessä. Kuulostaa helpolta, mutta radassa on yksi kinkkisempi paikka.

Pöljän pölkyt

Puupölkyjä on aseteltu lähelle toisiaan kymmenkunta. Kaikki ryhmän jäsenet menevät seisomaan näille pölkyille. Ryhmästä valitaan ryhmäkoon mukaan 2-3 näkevää, ja muiden silmät sidotaan. Nyt näkevien tehtävänä on ohjata sokeita niin, että jokainen heistä käy kaikilla pölkyillä. Jos aikaa on vähän ja ryhmä on suuri, voidaan määrätä, että kaikkien on käytävä esim. viidellä pölkyillä. Ohjaajan oltava tarkkana, ettei kukaan putoa pahasti.

Palapeli

Ryhmästä valitaan ryhmäkoon mukaan 1-2 näkevää, ja muilta sidotaan silmät ja he polvistuvat maahan laitetun huovan/patjan reunoille. Ohjaaja levittää palapelin osat heidän keskelleen, kun sokeat ovat sitoneet silmänsä. Näkevien tehtävänä on neuvoa, miten palapeli kootaan, mutta he eivät saa koskea palasiin. Sokeat taas eivät saa puhua vaan ainoastaan koota palapeliä.

Oma juttu

Valitaan 5-10 paikasta löytyvää esinettä, joista ryhmän on muutamassa minuutissa luotava UUSI peli, jota oikeasti voi pelata. Lopuksi ryhmä pelaa omaa peliään.

Sokkokuljetus

Ryhmän jäsenet valitsevat itselleen parin. Jos joku jää ilman paria, voi ohjaaja olla hänen parinsa, tällöin on oltava kaksi ohjaajaa. Parit päättävät kumpi on ensin sokkona ja hänen silmänsä sidotaan. Ennen tätä parin sopivat, miten he kommunikoivat, sillä kuljetuksen aikana he eivät saa puhua.

Kun kaikki parit ovat valmiita, lähtevät näkevät kuljettamaan sokeita ohjaajan perässä. Radalla voi olla alitettavia, ylitettäviä tai kierrettäviä esteitä. Kun rata on kierretty, vaihtavat parit osia.

Miinakenttä

Tehtävä on muuten sama paitsi tässä tehtävässä näkevä ja sokea eivät saa koskea toisiaan, vaan näkevä ohjaa sokeaa esteiden ohi sanallisesti.

Kevyt keppi

Ryhmän jäsenet asetetaan seisomaan riviin vastakkain niin, että kaikilla on pari. Kaikki osoittavat molemmilla etusormillaan vastapäätä olevaa kaveria napaan. Sormien päälle asetetaan kevyt keppi, kuitenkin niin, että kenenkään sormet eivät ole omien kanssa vierekkäin, vaan joka toinen on eri henkilön sormi.

Ryhmän tehtävänä on kuljettaa keppiä ohjaajan näyttämä rata pudottamatta sitä.

Karhunpesä

Laajalle kentälle on levitelty juomakoreja ympäriinsä, joukossa on myös levy. Ryhmän jäsenten silmät sidotaan. Heidän tehtävänä on etsiä korit ja levy, tuoda ne yh-

teen paikkaan ja koota niistä karhunpesä, jossa on kolme seinää, oviaukko ja katto(levy).

Kun karhunpesä on kaikkien ryhmäläisten mielestä valmis, voidaan silmähuivit poistaa.

8.4 Kaupunkiryhmäytymispäivä

Kaupunkiryhmäytymispäivä on suunnattu sellaisille uusille opiskelijoille, jotka eivät tunne Kajaania. Tutor -opiskelijat kulkevat uusien opiskelijoiden kanssa pienissä ryhmissä tutustumassa ja esittelemässä Kajaanin tärkeitä paikkoja: esimerkiksi kirjasto, elokuvateatteri, uimahalli, liikuntapaikat, lähin pankkiautomaatti, posti ja mikä uusia kiinnostaa. Tavoitteena on, että palvelut ja kaupunki tulisi tutuksi.

Luettelo mitä ovat esiteltävät paikat elää kiinnostuksen perusteella. Ryhmän ohjaajat ja opiskelijat suunnittelevat päivän yhdessä.

9 JOHTOPÄÄTÖKSET

Kehittämishankkeen tavoitteena oli selvittää nykytilanne ja kehittää ryhmäytymistä Kainuun ammattiopistossa. Ryhmäytymisen toteutus on saatu hyvään alkuun. Koulu on tukenut ja tukee ryhmäyttämisen kehittelyä. Siitä on hyvänä esimerkkinä, että talossa on henkilö, jonka yhtenä toimenkuvana on ryhmäytymispäivien suunnittelu. Sekä tänä syksynä taloon on tullut töihin vapaa-ajan ohjaaja, joka haluaa osallistua ja jatkaa myös ryhmäytymisen kehittelyä.

Tämä kehityshanke on auttanut koulua kehittymään ja tarkastelemaan toimintakulttuuriaan. Tämän päivän ammatillisessa koulussa on hyvin monenlaisia opiskelijoita ja koulun on kehityttävä vastaamaan heidän tarpeitaan.

Eri ryhmäytymistoimintojen aikana opiskelijoille ja opettajille on tullut mahdollisuus tutustua toisiinsa ja luoda pohjaa hyvän ryhmähengen kehittymisille. Opiskelijoiden ja opettajien yhteistyölle löytyy erilaisia mahdollisuuksia, mutta niitä ei ole vielä osattu hyödyntää riittävästi.

Koulun johto sekä opettajat ovat saaneet uudenlaista ajattelua yhteishengen luomiseen opetuksen toteuttamisessa. Joustava työskentely on lisääntynyt, opiskeluryhmiä on helpompi muokata suuremmiksi ja pienemmiksi. Koska opetusryhmiä on tarvittaessa yhdistettävä suuremmiksi, saadaan opettajille lisäresursseja ja toisaalta jakaa pienemmiksi esim. erityisopetuksen tarpeisiin.

LÄHDELUETTELO

Kirjallisuus:

Ahvenainen, O. & Ikonen, O. & Koro, J. 2001. Johdatus erityiskasvatuksen käytäntöön. WSOY: Helsinki

Alkula T, Pöntinen S, Ylöstalo P. 2002: Sosiaalitutkimuksen kvantitatiiviset menetelmät. Ws Bookwell Oy

Daavittila, O. & Mänty, T. 2001. Ammatillinen erityisopetus. Teoksessa M. Jahnukainen (toim.) Lasten erityishuolto ja opetus Suomessa. Lastensuojelun keskusliitto: Juva.

Eskola, J & Suoranta, J. 1998. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. 2.painos. Jyväskylä. Gummerus Kirjapaino Oy

Hautamäki, J. & Lahtinen, U. & Moberg, S. & Tuunainen, K. 2002. Erityispedagogiikan perusteet. WSOY: Helsinki.

Ihatsu, M. & Ruoho, K. 2002. Erityisopetus peruskoulussa. Teoksessa M. Jahnukainen (toim.) Lasten erityishuolto ja opetus Suomessa. Lastensuojelun keskusliitto: Juva.

Kakkuri, I. 2001. Aikuiserityispedagogiikkaa etsimässä – Lukemisen ja kirjoittamisen ongelmat elinikäisessä oppimisessa. Teoksessa T. Ladonlahti & R. Pirttimaa (toim.) Erityispedagogiikka ja aikuisuus. Palmenia-kustannus: Espoo.

T. Ladonlahti & A. Naukkarinen & S. Vehmas (toim.) Poikkeava vai erityinen? Erityispedagogiikan monet ulottuvuudet. Atena-kustannus: Juva

Murto, P. & Naukkarinen, A. & Saloviita, T. (toim.) 2001. Inklusion haaste koululle. Oikeus yhdessä oppimiseen. PS-kustannus: Jyväskylä.

Mänty, T. 2000. Ammatillisista erityisoppilaitoksista elämään. Jyväskylä: Studies in education, psychology and social research 159.

Mänty, T. 2001. Koulutus integraation tukena. Teoksessa T. Ladonlahti & R. Pirttimaa (toim.) Erityispedagogiikka ja aikuisuus. Palmenia-kustannus: Espoo.

Ruohotie, P. 2000. Oppiminen ja ammatillinen kasvu. WSOY: Porvoo.

Sahlberg, Sharan (toim.), 2002. Yhteistoiminnallisen oppimisen käsikirja. WS Bookwell Oy. Porvoo

Internetlähteet:

Turkka, H. 2004. Miten oppimisvaikeuden vaikuttavat opiskelijan itsetuntoon.
www.arlainst.fi/osallistamallatutkintoon/kehittamispaiva.htm#heikki

Honkanen, E. 2004. Koulutuksellisen syrjäytymisen ehkäiseminen ammatillisen oppilaitoksen tehtävänä.

www.arlainst.fi/osallistamallatutkintoon/kehittamispaiva.htm#eija

www.stat.fi/tk/tp/verkkokoulu/ktk/tt/kasitteet/kvantitat/viewlist.html

www.honeybee.helsinki.fi (26.9.2003)

Hiisijärvi, S, Heiskanen, T & Blomberg K. Elä! –työkalupakki vertaisryhmien ohjajille.

www.ela.fi/akatemia/tyokalupakki.php

Miettinen, K. 2006. Mielenterveys ja opintie –verkoston avausseminaari

www.mtkl.fi/doc/Kaija_Miettinen_Ettei_yhtakaan.doc

Komonen, K. 2004. Koulutuksellisen syrjäytyminen pedagogiset ratkaisumallit.

www.arlainst.fi/osallistamallatutkintoon/kehittamispaiva.htm#katja

Muut lähteet:

Maaseudun tulevaisuus, 8.11.2006, 33

Video. Kajaani. Kainuun ammattiopisto, DI Ari Rönty (21.8.2006)

Liite 1. Syksy 2004 KML04 lukujärjestys (toteutunut)

Opettajat

KML04 Veikko Korhonen(ryhmänohjaaja) /Pasi Kilpeläinen ja Jorma Valtanen

Maanantai 9.8.04

- 10.00 - Ryhmien muodostaminen (Kuntokadun puoleinen piha)
 - Molemmat luokat alakerran tietotekniikkaluokkaan
 - Ryhmien jako
 - Wc-esittely

11.15 – 11.45 Uusien opiskelijoiden vastaanotto juhlasalissa (11.15 Telin opiskelijat)
 Rehtorit Leo Niinikoski ja Jouni Leinonen vastaanottavat uudet opiskelijat ja heidän ryhmänohjaajat kättelemällä kaikki ruokasalin puoleisella ovella. Ryhmänohjaaja tulee sisälle ensimmäisenä ja ohjaa ryhmänsä hyvissä ajoin paikalle, käytös- ja pukeutumissäännöistä etukäteen tiedottaen.

Menettely aiheuttaa ruuhkaa, mutta tarkoituksena on toivottaa jokainen uusi opiskelija tervetulleeksi tavalla, joka toivottavasti jää mieleen. Kättelyn jälkeen lyhyet puheet.

11.45 – 12.15 Ruokailu

Ryhmänohjaaja ohjaa opiskelijat ruokailemaan ja neuvoo miten ruokasalissa toimitaan ja käyttäydytään (lippalakit pois).

Jokainen linjastosta ruokansa hakeva oman aloittavan ryhmänsä kanssa pöydässä ruokaileva ryhmänohjaaja saa ruokailla ilmaiseksi aloituspäivänä (ma 9.8 ja ti 10.8)

12.15 – 14.00 Ryhmänohjaajan tunnit

- Omaan ryhmään tutustuminen, ryhmän pelisääntöjen luominen
- Tutustuminen omaan koulutusalaan
- Opintosihteeripalveluja tarvitsevat päästetään käymään toimistossa (esim. koulumatkakorttiin tai seutulippuun ostotodistusta tarvitsevat)
- Henkilötietokortin käyttö
- Opiskelijaoppaan jakaminen ja läpikäymisen aloittaminen

Tiistai 10.8.

8.00 – 9.00 Infotilaisuus uusille opiskelijoille (auditorio)

Koulutusjohtaja Mauri Lindstedt, Esitellään: opinto-ohjaaja Kari Määttä, kuraattori Matti Ilvonen, erityisopetuksen henkilöt, opintosihteeri Seija M Härkönen, opiskelijajyhdistys Kajaction

9.00 – 14.00 Ryhmän toimintaa osastolla

- Ryhmänohjaaja ohjaa toimintaa
- Muista, että roo-kansiossa ohjeita!
- Opiskelijaoppaan läpikäyminen jatkuu, tärkeää tutustua KAO:n käytäytymissäntöihin.
- Koulutusalan ja oppilaitoksen tiloihin tutustuminen.
- Opiskelijatietolomakkeiden jako, henkilökortin täyttö ja eri lomakkeiden esittely. Peruskoulutodistuksen tarkistaminen.
- Työjärjestyksen jako, alan opiskelusta kertominen.

Jaettava materiaali

Eri opintoaloja pyydetään noutamaan opintosihteereiltä kaikille ryhmänohjaajille kirjekuoret:

Sisältö:

Aloittavat ryhmät:

- opiskelijaopas
- opiskelutodistus
- poissaololupa-anomus
- poissaolokortti
- henkilötietokortti
- tietojärjestelmän käyttöohje/sitoumus

Tärkeää! Opastakaa opiskelijoita käyttämään henkilökohtaista tietojärjestelmän käyttäjätunnusta, koska sen avulla he pääsevät lukemaan esim. toimintakäsikirjaa ja omaa sähköpostiaan.

Opintosihteerit toivovat:

- että ryhmänohjaajat ilmoittavat saapumattomat uudet opiskelijat opintosihteerille sähköpostilla ti 10.8. Opintosihteerit tavoittelevat ko. opiskelijoita ja paikan jälkitäyttö käynnistetään tarvittaessa. Opintosihteerit ottavat yhteyttä yhteisvalintalistalla olevaan seuraavaan opiskelijaan
- että ma 9.8 ja ti 10.8. heidän luona asioivat ensisijaisesti ne, jotka tarvitsevat ostotodistuksen koulumatkakortin tai seutulipun ostamista varten (koulumatkatuellinen linja-autolippu päivittäisiin yli 10 km koulumatkoihin).

Keskiviikko 10.8.

8.00 (KML 8.00 – 13.00)

8.00 – 12.00 Matti, haalareiden jako, osaston esittelyä

13.00 – 14.00 ryhmänohjaajan tunti: opiskelutodistus, poissaololupa-anomus, poissaolokortti, henkilötietokortti, tietojärjestelmän käyttöohje/sitoumus

Torstai 11.8.

8.00 – 12.00 Asennustekniikka

- työkalujen jako ja merkkkaus (työkalujen tarkastus),
- dymo pakkiin etiketit, kaiverrus, stanssaus, nimikyltit pakkeihin

12.00 – 16.00 Levytyön perusteet

- oppilashaastattelut, Veikko
- työsalin, työturvallisuus, koneiden esittely, Pasi
- oppilaiden kierrätys ja tutustuttaminen, Jorma

Perjantai 13.8.

8.00

Opettajien yhteistyöpäivä, ryhmien nimilistat mukaan

- päiväkirjapäivitykset

Maanantai 16.8. (asennustekniikka)

*

- 8.00 päivä aloitetaan ammatillisilla aineilla
- mittausharjoituksia
- Matti ja Jorma yhtä aikaa työsalissa
- Jormalla mittaukset ja Matilla koneiden esittelyt ja harjoituskappaleen valmistus

- työsalityöskentely

Tiistai 17.8. (ryhmäytymispäivä Joutenlammella)

- 8.00 kokoontuminen rakennus kahden eteen, nimenhuuto
- siirtyminen Joutenlammelle (varattava autot ja eväät)
- päivän ohjelman esittely
- toimintaa
- ruokailu
- toiminta jatkuu

Keskiviikko 18.8.

8.00 (asennustekniikka)

- ammatilliset aineet työsalissa, Jorma mukana
- työsalityöskentely
- mittausharjoituksia
- piirroittaminen

12.00 – 13.00 (ryhmänohjaajan tunti)

- opiskelijaoppaan läpikäyminen
- sosiaalitulat

Torstai 19.8.

8.00 – 12.00 (asennustekniikka), ammatilliset aineet, työsalityöskentely, har- joi-
tuskappale 1 tekeminen, piirrotus, poraus

12.00 – 16.00 (levytyön perusteet)

- ammattialan esittely (tulevaisuuden näkymät, työllistyminen, kou-
lutusalan esittely, koulutus jne.)
- tutustuminen työsaliiin / työsalissa työskentelemi-
nen/turvallisuustekijät

Perjantai 20.8.

8.00 – 12.00 (levytyön perusteet)

- työsalityöskentely /oppilashaastattelut
- alkujakson koonta

Liite 2. Syksyn 2004 opiskelun aloitus
Opiskelijoiden palautelomake KMK 04

Aloitimme metallisosastolla syksyn 2004 ns. kahden viikon joustavalla aloituksella. Tavoitteena oli tutustuminen oppilaitokseemme, oman koulutusalaan ja toisiin opiskelijoihin.

Kerro oma mielipiteesi:

<u>Sisältö</u>	Huono		Hyvä	
Käsitys opettajasta ja henkilökunnasta	1	2	3	4
Ilmapiiri	1	2	3	4
Sopeudutko ryhmääsi	1	2	3	4
Minkä käsityksen sait omasta alastasi	1	2	3	4
 <u>Menetelmät</u>				
Opetusmenetelmien monipuolisuus	1	2	3	4
Opetusjärjestelyjen ja tilojen laatu	1	2	3	4
Opetuksen aikataulu (mm. tauot)	1	2	3	4
 <u>Itsearvio</u>				
Voinko hyödyntää oppimaani	1	2	3	4
Osallistumisaktiivisuuteni	1	2	3	4

Mitä hyvää ja mitä huonoa (omin sanoin)

-
-

Kiitos!